

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی

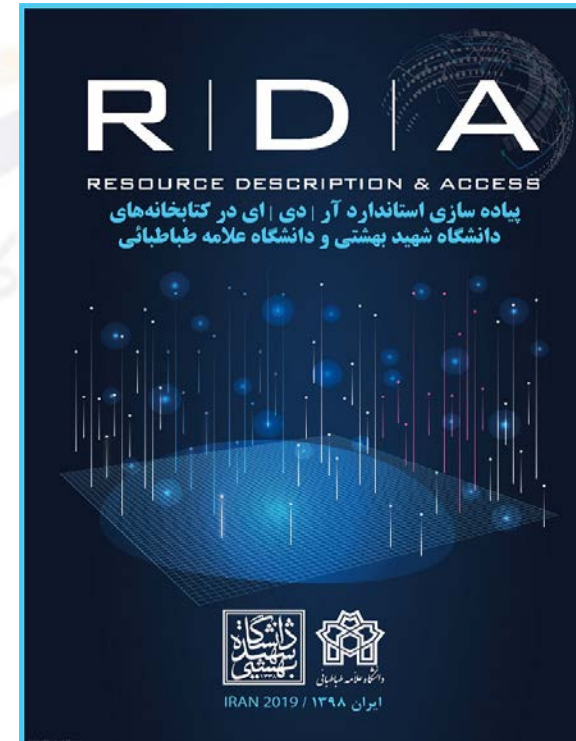
تجربه پیاده سازی استاندارد آر دی ای (RDA) در کتابخانه های دیجیتال

دانشگاه های علامه طباطبائی و شهید بهشتی

دکتر سید مهدی طاهری

دکتر محسن حاجی زین العابدینی

سمیه روشن

سومین همایش ملی کتابخانه های دیجیتال: پردازش و سازماندهی اطلاعات و دانش

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی

نام کارگروه	کارگروه مشترک پیاده سازی استاندارد آردی ای در کتابخانه های دانشگاه های علامه طباطبائی و شهید بهشتی
تاریخ تشکیل	اردیبهشت ۱۳۹۸
جلسات برگزار شده	هشت جلسه
کارگاه های آموزشی برگزار شده	هفت کارگاه آموزشی
تعداد اعضا	۴۹ نفر از متخصصان علوم اطلاعات و رایانه

سومین همایش ملی کتابخانه های دیجیتال: پردازش و سازماندهی اطلاعات و دانش

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
علم اطلاعات و دانش شناسی
دانشگاه علامه طباطبائی

اعضاء

	استاد دانشگاه فردوسی مشهد	دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی	پروفسور سید رحمت الله فتاحی
	رئیس اداره کتابخانه های دانشگاه شهید بهشتی	دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی	دکتر محسن حاجی زین العابدینی
	رئیس کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه علامه طباطبائی	دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی	دکتر سیدمهدی طاهری
	دبیر کارگروه	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	سمیه روشن

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی

کارگروه تعیین اشیای محتوایی کتابخانه های دانشگاهی ایران

نام و نام خانوادگی	مدرک تحصیلی	سازمان
فاطمه جمالی	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه شهید بهشتی
سمیه سلیمانی	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه شهید بهشتی
منیره قاسمی	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
لیلا یاری	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه شهید بهشتی
سارا ذوالقدر	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
بهناز رحمانی	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه شهید بهشتی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی

کارگروه تعیین کارکردهای فهرستهای کتابخانه های دانشگاهی ایران

نام و نام خانوادگی	مدرک تحصیلی	سازمان
لیلا یاری	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه شهید بهشتی
هنگامه حشمتی	کارشناس علم رایانه	دانشگاه شهید بهشتی
بیبا سلطانی	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه شهید بهشتی
زهره حسن پور	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
محمدکریم بیات	دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
جابر بخشی	کارشناس ارتباطات	دانشگاه علامه طباطبائی
اعظم آقائی	دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه الزهراء (س)
فاطمه اژه ای	دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه الزهراء (س)

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
علم اطلاعات و دانش شناسی
دانشگاه علامه طباطبائی

کار گروه تعیین واژگان های بومی و محلی ارزش های عناصر استانداردهای آر دی ای و یونی مارک

نام و نام خانوادگی	مدرک تحصیلی	دانشگاه شهید بهشتی
مریم انصاری	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه شهید بهشتی
پرستو نقدی	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
اشرف فدائی	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
ژیلا کاظمی	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
شادی عبدلی	کارشناسی علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
افروز همراهی	دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
سعید اصغرزاده	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
مهدی زندی	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
نگین شکرزاده	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه شهید بهشتی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی

کارگروه تعیین پروفایل کاربردی محتوایی و فراداده‌ای

نام و نام خانوادگی	مدرک تحصیلی	سازمان
منیره قاسمی	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
فاطمه جمالی	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه شهید بهشتی
پریسا دادور	کارشناسی علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
الهام هوشمند	کارشناسی علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
سوگل بینش پور	کارشناسی ارشد مدیریت کارآفرینی	دانشگاه شهید بهشتی
سحر ملکی	کارشناسی علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
افروز همراهی	دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
مهسا فردحسینی	دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه شهید بهشتی
محمد کریم بیات	دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
سعید اصغرزاده	کارشناسی علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
حسین رضوی	کارشناس علم رایانه	کتابخانه حرم امام حسین (ع)

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی

کارگروه تدوین خط مشی سازماندهی دانش کتابخانه های دانشگاهی ایران

نام و نام خانوادگی	مدرک تحصیلی	سازمان
سمیه روشن	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
مهسا فردحسینی	دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه شهید بهشتی
منیره قاسمی	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
مریم کیانفرد	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
فاطمه جمالی	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه شهید بهشتی
بهناز رحمانی	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه شهید بهشتی
منصوره رضائی	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
ملیحه درخوش	دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه تهران
فاطمه پازوکی	دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه الزهراء (س)

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
علم اطلاعات و دانش شناسی
دانشگاه علامه طباطبائی

کارگروه مستندسازی و انتشار تجربه پیاده سازی

نام و نام خانوادگی	مدرک تحصیلی	سازمان
دکتر سید رحمت الله فتاحی	دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه فردوسی مشهد
دکتر عصمت مومنی	دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
دکتر محسن حاجی زین العابدینی	دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه شهید بهشتی
دکتر سید مهدی طاهری	دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی
عباس رجبی	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه امام صادق (ع)
مریم انصاری	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه شهید بهشتی
ژیلا کاظمی	کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی	دانشگاه علامه طباطبائی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی

خلاصه جلسات برگزار شده

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی

جلسه اول

❑ تشکیل کارگروه مشترک پیاده سازی استاندارد آردی

❑ تدوین برنامه ریزی عملیاتی و گام های اجرایی کار؛

❑ تصویب فازهای چهارگانه پیاده سازی استاندارد آردی

✓ فاز یک. قالب کتابشناختی،

✓ فاز دو. قالب مستندات،

✓ فاز سه. Schema.org،

✓ فاز چهار. مدل BIBFRAME؛

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

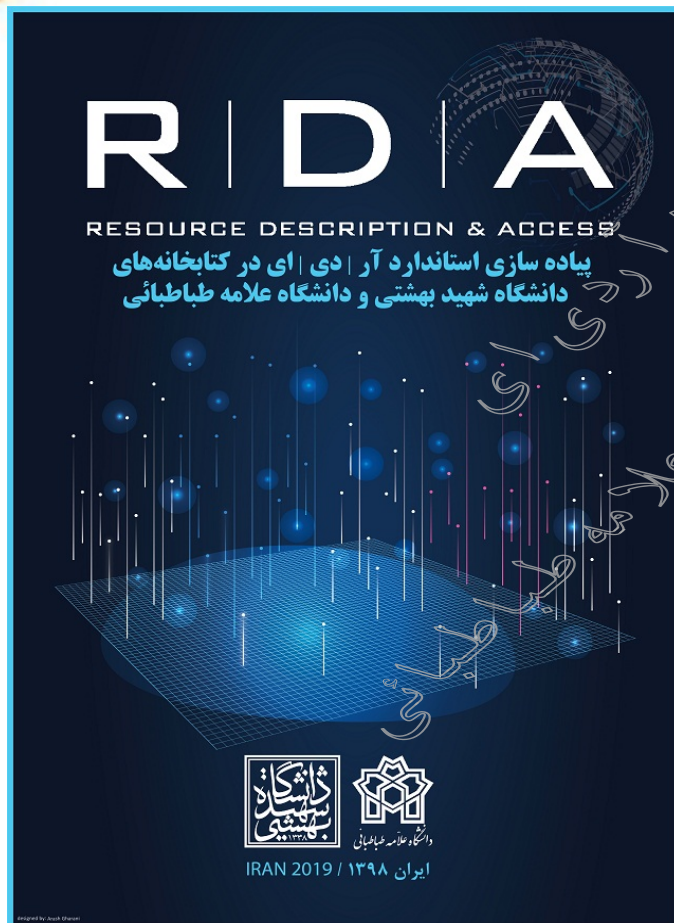

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
علم اطلاعات و دانش شناسی
دانشگاه علامه طباطبائی

جلسه دوم

□ ارتباط با کتابخانه های دیگر کشورها (خانم مکتبی فرد)

در آلمان و آقای گردشی در استرالیا) برای دریافت تجربه

آنها در پیاده سازی استاندارد آر دی ای به صورت ویدئو کنفرانس،

صوت و یا دستنامه؛

□ تهیه و رونمایی و نصب پوسترهای انگیزشی با

موضوع استاندارد آر دی ای و نصب در دو کتابخانه؛

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی

جلسه سوم

□ تصویب نقشه راه و چشم انداز پیاده سازی آر دی ای به ترتیب زیر:

✓ ویژگی ها و روابط موجودیتها در قالب فیلهای جاری،

فیلهای رابطه ای و بلوک های رابطه ای

✓ پروتکل های ارتباطی و قالب های انتقال فراداده

✓ نظام جستجو و بازیابی

✓ نمایش نتایج

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
علم اطلاعات و دانش شناسی
دانشگاه علامه طباطبائی

جلسه چهارم

□ تعیین ملزومات طراحی پروفایل کاربردی

از جمله انتخاب رهنمودها و دستورالعمل های

اختیاری آردی ای؛

ملزومات

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی

جلسه پنجم

تشکیل شش کارگروه تخصصی به ترتیب زیر:

- ✓ کارگروه تعیین اشیای محتوایی؛
- ✓ کارگروه تعیین کارکردهای فهرستهای کتابخانه های دانشگاه
- ✓ کارگروه تعیین واژگان های بومی و محلی ارزش های
- ✓ عناصر استانداردهای آردی ای و یونی مارک؛
- ✓ کارگروه تعیین پروفایل کاربردی محتوایی و فراداده ای؛
- ✓ کارگروه تدوین خط مشی سازماندهی دانش کتابخانه ها؛
- ✓ کارگروه مستندسازی و انتشار تجربه پیاده سازی؛

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه و علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی
گروه و علم اطلاعات و دانش شناسی

جلسه ششم

ارائه گزارش مراحل پیشرفت کار توسط سرگروه های

شش کارگروه تخصصی و رفع ابهامات و چالش های

پیش روی آنها؛

انجمن علمی

علم اطلاعات و دانش شناسی
دانشگاه علامه طباطبائی

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه و علم اطلاعات و دانش شناسی

□ طراحی و ساخت صفحه وب کارگروه، و بارگذاری

محتوای مرتبط از جمله فایل های متنی،

صوتی، تصاویر و دیگر موارد؛

صفحه وب کارگروه

□ تعیین ترتیب فرایندها و محصول

شش کارگروه تخصصی؛

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

جلسه هشتم

ادامه بررسی فرایند انجام کار کارگروه های

تخصصی؛

دانشگاه علامه طباطبائی
کنفرانس ملی کتابخانه های دیجیتال

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
علم اطلاعات و دانش شناسی
دانشگاه علامه طباطبائی

دستاوردها

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی

کارگروه تخصصی نخست (تعیین اشیای محتوایی)

□ تهیه جدولی از انواع اشیای محتوایی بر اساس RDA content type، RDA media type و

RDA carrier type برای حال و آینده بافت بومی دانشگاه‌های ایران؛

□ ارائه معادل فارسی و تعریف مفهومی آنها پس از بررسی این موارد در چند دانشگاه معتبر

خارجی.

[material.pdf](#)

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی

کار گروه تخصصی دیگر (تعیین کارکردهای فهرستهای کتابخانه های دانشگاهی)

□ انتخاب و بازتعریف کارکردهای فهرستهای کتابخانه های دانشگاهی ایران بر مبنای کارکردها

(Functions) و نقش های (Roles) سه مدل مفهومی (LRM، RiC و CIDOC CRM)، با در نظر

گرفتن انواع اشیای کتابخانه ای، آرشیوی و موزه ای؛

□ و تعیین صفات اشیای (ویژگی ها (Attributes) و روابط (Relationships)) متناسب با

کارکردهای تعیین شده؛

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی

کارگروه دو دیگر (تعیین واژگان های بومی و محلی ارزش های

استانداردهای آردی ای و یونی مارک)

□ انتخاب واژگان های استاندارد آردی ای؛

□ انتخاب واژگان های بومی و محلی ایرانی-اسلامی؛

□ ایجاد واژگان های بومی و محلی مورد نیاز دو دانشگاه، ترجمه و معادل یابی واژه های آنها، همخوانی با جدول

نهایی اشیای محتوایی؛

□ نیز بروندهای کارگروه کارکردهای فهرست و تعیین شیوه ثبت ارزش های صفات هر کدام (SES و VES)؛

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی

کار گروه سه دیگر (کار گروه تعیین پرو فایل کاربردی محتوایی و فراداده‌ای)

- انتخاب عناصر هسته، هسته مشروط، و دیگر عناصر بر مبنای:
- استاندارد آردی‌ای در سه سطح (Minimum, Effective و Coherent Description):
- استاندارد فراداده‌ای یونی مارک؛
- انواع اشیای محتوایی بافت هدف؛
- کارکردهای تعیین شده و همخوان با مدل‌های مفهومی بافت میراث فرهنگی؛

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی

کارگروه تخصصی چهار دیگر (کارگروه تدوین خط مشی سازماندهی اطلاعات و دانش)

□ تبیین نهایی اجزاء و بخش های تشکیل دهنده خط مشی؛

□ تعیین استانداردهای محتوایی و الگوهای مفهومی و دیگر استانداردهای مورد نیاز

(استانداردهای میانکنش پذیری و قالب بندی)؛

□ تعریف اجزایی چون اهداف، ضرورت، جامعه کاربران، تعریف مفاهیم و اصطلاحات؛

□ تدوین رویه ها، شناخت ویژگی ها و نیازهای بافت بومی، تدوین دستورالعمل ها و جز آن؛

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

کار گروه تخصصی پنج دیگر (کار گروه مستندسازی و انتشار تجربه پیاده سازی)

□ گردآوری و آماده سازی مستندات فرایند پیاده سازی در قالب کتاب، مقاله، دیگر گزارش های

پروژه و انتشار و اطلاع رسانی در رسانه های مرتبط؛

□ پیاده سازی و مستندسازی تمامی جلسات و کارگاه های آموزشی؛

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

مهمترین چالش های تجربه شده در پیاده سازی استاندارد آردی ای

- ابهام و پیچیدگی، و کامل نبودن استاندارد؛
- توسعه مداوم آن (به دلیل نقص های متعدد و تغییر الگوی مفهومی مبنا)؛
- مشخص نبودن ویژگی های بومی بافت اطلاعاتی ایرانی-اسلامی و وجود پژوهش های مرتبط محدود؛
- به ویژه بافت اطلاعاتی دانشگاه های ایران؛
- توجه ناکافی به دیگر عوامل و موجودیت های بافت کتابشناختی (و میراث فرهنگی)؛
- و ...

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

انجمن علمی
دانشگاه علامه طباطبائی
گروه علم اطلاعات و دانش شناسی

با آرزوی موفقیت پروژه و پیاده سازی استاندارد آردی ای در ایران

Iranian National Conference on
Digital Libraries
کنفرانس ملی کتابخانه دیجیتال